

כתובת אחת לכל הזכויות בתחום החינוך:

כל-זכות השיק פורטל ראשון מסוגו

לזכויות הורים ותלמידים בבתי ספר וגני ילדים

מיזם כל-זכות, אנציקלופדיית הזכויות של ישראל, השיק פורטל ראשון מסוגו לזכויות הורים ותלמידים בבתי ספר וגני ילדים. הפורטל מרכז [בכתובת אחת](#) את כל הזכויות בתחום זה.

"כל-זכות" הוא מיזם ללא כוונת רווח שהינו תוצר של שיתוף פעולה של מיטב מומחי הזכויות בישראל ליצירת אנציקלופדיה רב-לשונית מקיפה, אמינה, עדכנית, ונגישה באינטרנט של זכויות תושבי ישראל בכל תחומי החיים. המיזם מרכז בכתובת אחת (www.kolzchut.org.il) את מאגר הידע הגדול והמקיף ביותר בתחום הזכויות, במטרה להגביר את המודעות לזכויות ולהקל על התושבים לממש אותן.

הפורטל בתחום החינוך כולל שורה של נושאים הנוגעים לזכויות הורים ותלמידים, ביניהם: תשלומי הורים וסיוע כלכלי במערכת החינוך, הסעות לבתי ספר וגני ילדים, רישום ומעבר בין מוסדות חינוך, משמעת בבתי הספר, מעורבות הורים, לקויות למידה, חינוך מיוחד ושילוב ילדים עם צרכים מיוחדים במערכת החינוך, בחינות בגרות, תלמידים עולים ותושבים חוזרים ועוד. הפורטל נכתב בסיוע משרד החינוך, אגודת "ניצן", עמותת "הכל חינוך", תכנית "המשפט בשירות הקהילה" באוניברסיטת ת"א והקליניקות המשפטיות באוניברסיטת חיפה.

מיזם כל-זכות הוקם במתכונת של חברה לתועלת הציבור (ללא כוונת רווח) על ידי שני בוגרי תעשיית ההיי-טק, **ארז פרלמוטר ואמתי קורן**, בעזרת תרומות כספיות של קרנות חברתיות, גופים עסקיים ותורמים פרטיים בארץ ובחו"ל. הדחף העיקרי להקמתו הוא בעיית חוסר המידע בתחום הזכויות. על-פי מחקרים שנעשו בישראל ובמדינות ה-OECD, תושבים מנצלים בממוצע רק **כמחצית** מהזכויות המגיעות להם לפי החוק, כאשר הסיבה המרכזית לשיעור נמוך זה הינה חוסר מידע. הפער הגדול בין הזכויות הקיימות לבין ניצולן בפועל מתרחש בכל שכבות האוכלוסיה ובכל המגזרים.

האתר הושק בסוף 2010 ובין עולמות התוכן הקיימים בו כיום, בנוסף לחינוך: תעסוקה וזכויות עובדים, בריאות ומחלות, דיור ושיכון, זיקנה, זכויות ניצולי שואה, אנשים עם מוגבלויות, אנשים החיים בעוני, משפחות חד-הוריות, עולים, עובדים זרים ועוד. מספר המבקרים העושים שימוש באתר נמצא במגמה של גידול מתמיד ומתקרב כיום ל-100 אלף בחודש.

מנכ"ל כל-זכות, אמתי קורן, אומר: "השקת הפורטל בתחום בתי הספר וגני הילדים מהווה קפיצת מדרגה נוספת של כל-זכות, תוך חיזוק מעמדו ככתובת מקיפה ועדכנית למידע על זכויות תושבי ישראל בכל תחומי החיים. כחלק מהרחבת האתר בתחום החינוך, אנו שוקדים על השלמת פורטל נוסף לזכויות סטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה. ברור שעלינו לכסות עוד נושאים רבים, כגון זכויות בחינוך הממלכתי-דתי, בחינוך העצמאי ובישיבות, כדי שכל-זכות ייתן מענה מלא לכל מערכות החינוך וההשכלה בישראל. לצורך זה אנו קוראים לשותפי תוכן נוספים להצטרף למיזם".

להלן דוגמאות מתוך הפורטל, לזכויות בתחום החינוך שרבים אינם מודעים להן:

איסור אפליה בחינוך

אפליית תלמיד מטעמי מוצא עדתי, רקע חברתי-כלכלי או השקפה פוליטית (של הילד ו/או הוריו) הינה עבירה פלילית. **ניתן להגיש תביעה לבית המשפט על אפליה פסולה ולזכות בפיצוי של עד 50 אלף שקל ללא הוכחת נזק.** דוגמאות לאפליה אסורה:

- סירוב לרשום תלמיד על רקע מעורבותו הפוליטית.
- שיבוץ תלמידים בעלי רקע עדתי זהה לכיתה נפרדת משאר הכיתות באותה שכבת גיל.

סיוע כלכלי במערכת החינוך

- **מלגות סיוע לתלמידים נזקקים במימון תשלומי הורים:** תלמידים שהוריהם מתקשים בתשלום עבור אביזרי לימוד ופעילויות חינוכיות וחברתיות עשויים להיות זכאים למלגת סיוע. גובה המלגה לתלמיד/ה ינוע בין 180 ש"ח ל-360 ש"ח בחינוך היסודי, ובין 250 ש"ח ל-500 ש"ח בחינוך העל-יסודי.
- **בתחילת שנת הלימודים משולם מענק למשפחות עם 4 ילדים ומעלה המקבלות קצבאות קיום מהמוסד לביטוח לאומי ולמשפחות חד-הוריות (בהתאם לתנאים מסוימים).** ילד שנולד בתקופה שבין יום

20.12.1998 ליום 15.12.2001 יקבל 837 ש"ח. ילד שנולד בתקופה שבין יום 16.12.2001 ליום 21.12.2006 יקבל 1,507 ש"ח.

- **סיוע להורים יחידים במימון קייטנות, צהרונים וסל שעות:** מדובר בהטבה שמעניק משרד התמ"ת במסגרת תוכנית לשילוב הורים יחידים בשוק העבודה במימון מסגרות לילדיהם בימים ובשעות שבהם מערכת החינוך הפורמלית אינה פעילה. **המימון לקייטנות** הוא בגובה של עד 1000 ש"ח לילד למחזור אחד של קייטנה ולא יותר מ-5000 ש"ח למשפחה בשנה, **המימון לצהרונים** – עד 500 ש"ח לחודש עבור צהרון שאינו מוכר, במקומות שבהם אין אפשרות לשלב את הילד בצהרון מוכר, **המימון לסל שעות (מטפלת, שמרטף, חונך, חוגים ושיעורי עזר)** – עד 7,800 ש"ח בשנה (ועד ל-30 ש"ח לשעה בכל אחת מהמסגרות).

תשלומים

תשלומי חובה

בכל שנה מפרסם משרד החינוך רשימה מעודכנת של שירותי החובה והמחירים המקסימליים המותרים לגבייה עבור כל אחד משירותים אלה. חשוב לזכור:

- **אסור לגבות מחירים גבוהים יותר מהמחירים המאושרים, גם אם ההורים מוכנים לשלם סכום גבוה יותר.** אין לגבות תשלומי הורים עבור נושאים לא מאושרים. כספים שנגבו עבור שירות שלא סופק לתלמידים או עבור תשלום אסור יוחזרו להורי התלמידים ששילמו.
- סעיף 11 לחוק זכויות התלמיד קובע כי **אין לפגוע בתלמיד בשל אי תשלום כספים על-ידי הוריו**, לרבות באמצעות ענישה, מניעת תעודת בגרות או מניעת השתתפות במבחנים. פגיעה בתלמיד על רקע אי תשלום כספים על-ידי הוריו הינה עבירה על החוק, המאפשרת הגשת תביעה לבית המשפט.
- **ניתן לחייב תלמיד והוריו בתשלום עבור תיקון נזק לרכוש בית הספר שנגרם על-ידי התלמיד.**

תשלומי רשות

משרד החינוך מפרסם בכל שנה רשימה מעודכנת של שירותי הרשות והמחירים המקסימליים המותרים לגבייה עבור כל אחד משירותים אלה. הרשימה כוללת: תשלום עבור **שיעורי שחייה, טיולים וסיורים לימודיים, תכנית השאלת ספרי לימוד, דמי חבר לארגון ההורים הארצי ולוועד ההורים המוסדי/היישובי, סל תרבות** (דוגמה: הצגות תיאטרון, קונצרטים וביקורים במוזיאונים).

תשלומי רשות כוללים גם תשלום עבור **מסיבות**. ההנחיות הן לחסוך בעלויות באמצעות הסתייעות בעבודת מתנדבים, לחסוך בעלויות של שכירת מקום, ואין לדרוש מתלמידים לרכוש תלבושת מיוחדת לאירוע. כמו כן, מסיבות יתקיימו רק בסיום שלב לימודים, וניתן לגבות תשלום עבור **לא יותר מ-3 מסיבות כיתה**.

שירותים מרצון

נוסף על תשלומי הרשות (והשירותים) שפורטו למעלה, המוסד החינוכי עשוי להציע שירותים נוספים, הנקראים "שירותים מרצון". **דוגמאות לשירותים מרצון:** חוגים ובתי תלמיד, ריתמוזיקה (אם היא איננה תוכנית לימודים נוספת), רכישה מרוכזת של ספרי לימוד כאשר המוסד החינוכי אינו מקיים תכנית להשאלת ספרי לימוד, שימוש באינטרנט, רכישת תוכנות ולומדות למחשב, פרויקטים לימודיים, תלבושת אחידה (לפי החלטת המוסד החינוכי, בתיאום עם ועד ההורים המוסדי ובהסכמת כל ההורים), הזנה (בגני ילדים ובמוסדות חינוך, כחלק מההוויי ומהמסגרת החברתית), תמונה כיתתית, עלון כיתה, עיתון בית הספר. **אסור בשום מקרה לחייב תלמידים להזדקק לשירותים מרצון, ובכך להביא את ההורים להשתתף ברכישת השירותים.**

חינוך לילדים חולים

ילדים המאושפזים בבית חולים וילדים חולים השוהים בביתם תקופה ממושכת זכאים ללימודים בחינם. הלימוד נעשה בבתי ספר המופעלים בבתי החולים על ידי משרד החינוך, או בלמידה מהבית בעזרת מורים ובאמצעות המחשב.

מי זכאי? ילדים המאושפזים בבית חולים, ילדים מגיל 5 ומעלה השוהים בבית פרק זמן העולה על 21 ימים רצופים על פי הוראת רופא, ילדים מגיל 5 החולים במחלה מתמשכת (מחלה או ליקוי בריאותי המצריכים טיפול בבית חולים או שהייה בבית לפי הוראת רופא, לתקופה העולה על ארבעה שבועות).

הרחקת תלמיד מבית ספר

אין להרחיק תלמיד בבית ספר יסודי (כיתות א'-ו') בשל הישגיו הלימודיים. ניתן להרחיק תלמיד הלומד באחת מכיתות הלימוד ז'-י"ב, במידה והוא נכשל בלמעלה מ-70% ממקצועות הלימוד באותה שנה, שלא על רקע של אירוע חריג (מחלה, מוות של קרוב משפחה, פרידת ההורים או אירוע חריג אחר) ומוצו כל התהליכים החינוכיים העומדים לרשות בית הספר (לרבות השארת התלמיד באותה כיתה). תלמיד שהורחק ממוסד החינוך במהלך

לימודיו בכיתות י'-י"ב ובסמוך למועד בחינות הבגרות זכאי להשתתף בבחינות הבגרות בבית הספר שהורחק ממנו באותה שנה. [ניתן להיעזר במתורגמן \(כולל לשפת הסימנים\) בדיונים על הרחקת תלמידים, ולהורים יש זכות להביא מתורגמן מטעמם.](#)

לקויות למידה

בכל-זכות קיים [פורטל מקיף בנושא לקויות למידה](#), הכולל מושגים והגדרות, אבחונים וטיפולים, זכויות ושירותים לילדים ונוער, התאמות במבחנים, זכויות ושירותים לבוגרים, זכויות בתעסוקה, זכויות ושירותים להורים, וכן קישורים לארגוני סיוע בתחום הזה.

דוגמה להטבה בתחום המיסוי: מס הכנסה מעניק 2 נקודות זיכוי להורים לילד הסובל מלקות למידה של קשב וריכוז ADD ו/או היפראקטיביות ADHD אשר לומד במסגרת החינוך המיוחד (לפי החלטת ועדת השמה). ניתן לקבל החזרי מס רטרואקטיביים עבור שש השנים הקודמות לתאריך הבקשה. שווי ההטבה הוא 5,160 ש"ח לשנה ו-430 ש"ח לחודש.

דוגמאות נוספות מפורטל החינוך:

- פורטל [בחינות בגרות](#) כולל מידע מפורט על הזכות להיבחן בבחינות הבגרות ובאיזה מקרים ניתן לשלול אותה, הקלות לעולים ותושבים חוזרים, התאמות לליקויי למידה ועוד.
- פורטל [מעורבות הורים במערכת החינוך](#) עוסק באפשרויות השונות העומדות בפני ההורים למעורבות והשפעה על הנעשה בבית הספר, כולל לדוגמה [תוכנית השלמה לתוכנית הלימודים](#) [ותוכנית לימודים נוספת \(תל"ו\)](#).
- פורטל [גני ילדים](#) מרכז מידע מפורט להורי ילדים בגני ילדים. לדוגמה, אחד הנושאים הוא תהליך [השארת הילד בגן חובה שנה נוספת](#).
- [פורטל תלמידים עולים ותושבים חוזרים](#) כולל שורה של זכויות בתחומי תוכניות הלימוד (כגון הוראת העברית כשפה שנייה), סיוע בתשלום אגרות החינוך, ומידע מקיף ביחס לכל ההקלות הניתנות לעולים ולתושבים חוזרים בבחינות הבגרות.

- **קשר עם בית הספר** – לדוגמה, **קשר של הורה פרוד או גרוש עם המוסד החינוכי**: לכל הורה יש זכות לקבל מידע מהמוסד החינוכי שבו לומד ילדו, כל עוד לא הוגבלה או נשללה אפוטרופסותו על ידי בית המשפט. ההורה שאינו משמורן צריך להגיש בקשה בכתב למנהל המוסד החינוכי מראש, על מנת לקבל העתק של המידע המגיע להורה בעל המשמורת. המורה המחנך צריך לסכם עם שני ההורים את דרכי השיתוף עם כל אחד מהם לגבי העברת מידע בכתב ובעל פה.
- **חינוך חובה לילדי זרים** – כל ילד מעל גיל 5 הנמצא בישראל למעלה מ-3 חודשים נכלל בחוק חינוך חובה וזכאי ללמוד במוסד הרשום ומוכר למשרד החינוך, ללא קשר למעמד החוקי של הוריו.